

- розробка державних програм із стимулювання діяльності недержавних пенсійних фондів;
- підвищення рівня прозорості діяльності установ.

Недержавні пенсійні фонди мають значний потенціал до розвитку. Із зазначених причин на сьогодні він все ще залишається нереалізованим, як наслідок, частка цих установ є незначною на сучасному фінансовому ринку.

#### Література:

1. Федина В. В. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів на фінансовому ринку України. Концептуальні засади менеджменту та фінансів в умовах глобальної нестабільності. С. 259-262. URL: [http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3755/1/3961\\_IR.pdf](http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3755/1/3961_IR.pdf).

---

УДК 332.3

Економічні науки

### ПРОБЛЕМИ ПО ВРЕГУЛЮВАННЮ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ЩОДО ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ

**Гончаров В.В.,**  
*старший викладач*  
**Субот С.О.**

*студент 2м юридичного факультету*  
*Сумський національний аграрний університет*

Полезахисні лісові смуги в Україні знаходяться в критичному стані. У більшості регіонів це стало можливим через використання місцевими мешканцями лісосмуг для своїх потреб, так і через відсутності власника, користувача. Велика частина полезахисних лісосмуг із – за великого терміну їх використання втратила свої функціональні властивості. Крім того з роками площі сільськогосподарських угідь збільшувалися, а нові лісосмуги ніхто не насаджував. Не слід забувати, що полезахисні лісосмуги виконуючи свої основні функції по захисту ґрунтів, покращенню врожайності сільськогосподарських культур.

Тривалий час існує невизначеність щодо використання полезахисних лісосмуг. Земельна реформа з роздержавлення земель сільськогосподарського

призначення, яка відбулася в Україні так і не спромоглася розглянути питання використання земель під лісосмугами. За даними Кабінету Міністрів України[1] 70% лісосмуг залишилися без власника і більша їх частина зазнала деградації і втрати своїх функцій. Проектна документація стосовно лісосмуг практично відсутня, за виключенням проведених робіт по занесенню лісосмуг природо – заповідного фонду в Державний земельний кадастр. Значний період полезахисні лісосмути відносилися до земель лісогосподарського призначення, в період роздержавлення земель велика їх частка не мала господаря, вони були нічийними. Законом України від 10 липня 2018 р. № 2498-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні»[2] врегульовано питання надання у постійне користування або в оренду земельних ділянок під полезахисними лісовими смугами, які обмежують масив сільськогосподарського призначення, а також визначено правовий статус полезахисних лісових смуг.

Однією з основних проблем є відсутність комунікації між усіма суб'єктами процесу управління полезахисних лісосмуг. Наявність вказаної документації дає можливість отримати лісосмугу у власність. Право власності на земельну ділянку забезпечує створення комунального підприємства і закріплювати лісосмути у постійне користування.

Опитування проведене Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування, де в опитуванні взяли участь близько тисячі ОТГ показала, що 91,7% технічна документація на земельні ділянки відсутня[3]. Наявність вказаної документації дає можливість отримати лісосмугу у власність. Право власності на земельну ділянку забезпечує створення комунального підприємства і закріплювати лісосмути у постійне користування. Важливо, що лісосмути тепер віднесені до земель сільськогосподарського призначення і врегульовано питання передачі їх в оренду.

Власників полезахисних лісосмуг: органи місцевого самоврядування,

ОТГ, органи державної влади, приватні підприємства, фермери, державні підприємства (Укравтодор, Укрзалізниця та ін.) мають можливість почати управляти лісосмугами на місцевому рівні та в масштабах України.

Для врегулювання на законодавчому рівні питання землеволодіння для державних і приватних структур необхідно здійснити заходи:

- проведення інвентаризації, яку може ініціювати ОТГ, підприємство;
- виготовлення технічної документації на земельні ділянки під лісосмугами;
- внесення технічної документації до Держгеокадастру;
- реєстрація речових прав на певні поєззахисні смуги.

По землевпорядкуванні вказаних заходів органи місцевого самоврядування, ОТГ, приватні та державні підприємства, фермерські господарства можуть передати лісосмуги в оренду приватним власникам (юридичним, фізичним особам), або в постійне користування державним та приватним підприємствам. При передачі поєззахисних лісосмуг в оренду вимагається лише зберегти лісосмугу і виконувати агролісомеліорацію. Як один із позитивних факторів по врегулюванні питання утримання лісосмуг постановою КМУ від 22 липня 2020 р. №650 були затверджені «Правила утримання та збереження поєззахисних лісосмуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення»[4].

#### Література:

1. Боброва Я. Чому захист та відновлення лісосмуг стає важливим питанням для розвитку сучасної України. *Землевпорядний вісник*. 2020. № 4. С. 34-38.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні. Закон України від 10 липня 2018 р. № 2498-VIII [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-19#Text) (дата звернення: 21.09.2020).

3. Колядинська Т. Рятуймо лісосмуги, щоб не перетворитися на пустелю *Землевпорядний вісник*. 2020. № 8. С. 2-9.

4. Правила утримання та збереження полезахисних лісосмуг, розталованих на землях сільськогосподарського призначення. Постанова КМУ від 22 липня 2020 р. № 650 URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-pravil-utrimann-650> (дата звернення: 22.09.2020).

---

УДК 338.43

Економічні науки

## ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ВЛАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ПАЇВ

*Лазарєва О.В.,*

*д-р екон. наук, доцент,*

*доцент кафедри управління земельними ресурсами*

*Горгоц А.О.*

*студентка IV курсу спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»*

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили*

*м. Миколаїв, Україна*

Чи варто акцентувати увагу на те, що в основі сьогоденних труднощів у земельній сфері лежить загальноновизнаний факт: роздержавлення і приватизація землі, нав'язані США і Європою відбулося за найгіршим сценарієм для України, який можна тільки було очікувати. Сучасна криза аграрного сектора, в тому числі сільськогосподарського землекористування, являє собою добре спланований акт з тим, щоб економічно ослабити Україну, поставити її в залежність від зовнішнього ринку, усугубити невизначеність шляху її соціально-економічного розвитку. Правда, більшість селян усвідомлювали, що фундаментальні зміни на ліпше у землекористуванні не можуть відбутися водночас, для цього потрібний певний термін.

Базова основа національної політики розвитку земельних відносин ринкового типу знайшла своє відображення у працях таких відомих в Україні і за кордоном вчених, як Бабміндри Д. І., Бистрякова І. К., Будзяка В. М., Добряка Д. С., Дорош О. С., Казьміра П. Г., Юрчишина В. В. та ін, які зробили значний внесок у розробку та вдосконалення методичного інструментарію